

Egy ☐ centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Fináncz-protekczió.

Ilyen is van Magyarországon régi idő óta.

Meg van itt ebben a boldog országban minden kigondolható alakja a protekcziónak, ugy annyira, hogy akit sorsa arra kárhoztató, hogy az állam jóvoltából juthasson hozzá valamiféle forráshoz — hát ehhez ritkán kell egyéb — protekczió nál.

Boldog ember, a ki ezzel rendelkezik, mert annak a hivatalos létra fokozatain való haladása alaposan meg van könnyítve.

Csak az első lépés nehéz, addig a míg valaki protekczióra tesz szert, a mint ez megtörténik — a többimagától megy.

Protekczióval mindenhez hozzájuthatni, a nélkül pedig csak a legkivétebb esetben és csak a szerencse különös kegyeltjeinek sikerül áttörni magát ezer és ezer akadályon.

Ezuttal nem akarunk e kérdés felett általánosságban elmélkedni. Most egy konkrét eset áll előttünk ezt akarjuk röviden megbeszélni.

A konkrét eset a fináncz-protekczió egészen új képződése.

Eddig ugyanis, míg Magyarországon a közigazgatási funkciókat a helyi önkormányzat választott közegei végezték — az ugynevezett körjegyzőket a nép választotta.

A ki körjegyző kívánt lenni, a választók kegyét kelle megnyernie és a melyik több választót nyert meg, azé volt a dicsőség.

Most azonban, hogy beütközött az államigazgatás reformja, az állapot jelentékenyen megváltozott.

Új alakja lépett fel a fináncz-protekczióknak.

Ezentul ugyanis csak az lehet körjegyző — illetőleg csak az számíthat körjegyzővé leendő kinevezésre, a ki megnyeri a — pénzügyigazgató kegyét.

Tetszik tudni, hogy lehet ezt megnyerni?

Hát csak úgy, ha a körjegyzők erőlyesen hajtják be az adókat, más szóval: a melyik körjegyző legjobban kiképezi magát az adóprézés mesterségében — az érdemesíti magát arra, hogy a közigazgatás államosítása esetén államilag körjegyzővé neveztesék ki.

Ennek megértése végett tudni kell, hogy György Pál segesvári pénzügyigazgató körrendeletet intézett a területén működő választott körjegyzőkhöz.

Ezt a rendeletet az „Ellenzék” a napokban közölte.

Az van benne írva, hogy a pénzügyigazgató körjegyzői kinevezésre csak azokat fogja ajánlani, a kik „az egyenes adóról, illetékekről és más kincstári tartozások behajtása körül érdemeket fognak szerezni.”

Vagyis, a ki alaposan megexequálja az embereket, az beleszik a pénzügyigazgató ur gráciájába és ezen a nyomon igényt tarthat arra, hogy mint különösen „érdemesült” férfiú körjegyzői kinevezésre ajánlatsék.

Ime az állami közigazgatás dicsőségének előre vetett árnyéka.

Ezentul már csak azok juthatnak körjegyzői állásukhoz, a kik erőlyesen hajtják be az adókat.

Az állami igazgatás rendjében ez a különös érdem számbavétetik, s ilyenemű állásokhoz csak az juthat — legalább Nagy-Küküllőmegyében — a ki a pénzügyigazgató protekczióját ilyen uton nyeri meg.

A „Kolozsvár” című helybeli újság eme „pénzügyigazgatói rendeletről” elmélkedve azt mondja, hogy legfőbb a pénzügyigazgató hivatalos tulajdonságát lehet megróni, de az államigazgatás reformja ellen ez eszt kapcsán nem szabad argumentálni, vagy pedig a rendeletről vesélyt olvasni ki a közszabadsági jogokra.

Hát abban mi is egyetértünk, hogy György Pál pénzügyigazgató eme rendelet kibocsátásánál hivatalos tulajdonságát tanúsított, de abban már nem egyezünk meg lapársunkkal, hogy ezt az ominosus körrendeletet épen most, — az állami közigazgatás reformjának előestéjén — ne tartsuk teljes joggal veszedelmesnek a közszabadságra.

Bizony veszedelmes az, még pedig a legteljesebb mértékben.

György Pál pénzügyigazgató alaposan veszedelmes ténnyel lépett midőn a fináncz-protekczióknak ezt az eddig még nem ismert formáját kitalálta és gyakorlatilag is megvalósította.

Veszedelmes azért, mert azt sem tudja, hogy törvény lesz e abból a javaslatból mely ma még csak megkísérlése a régi rendszer megváltoztatásának s ő már azzal hitegeti a körjegyzőket, hogy a ki ezentul is körjegyző akar lenni hát igyekezzék érdemeket szerezni magának az adó behajtás terén, különben hivatal nélkül marad.

Nó hát az a legnagyobb mértékben visszaélés a hatalommal a mely mint ilyen a közszabadságot is veszélyezteti.

Maga az, hogy új válfaját képezi a protekcziósrendszernek — elég arra, hogy minden ember elítélje ez irányzatot, és már jó előre elmenjen a kedve attól az államigazgatási rendtől, a melynek keretén belül ily uton kell érdemesíteniök magukat mindazoknak a kik az állam kasszájából akarnak megélni.

Mi mikor a pénzügyigazgatás körrendeletét összefüggésbe hoztuk a közigazgatás államosításának kérdésével — azt teljes joggal tehetjük, mert e körrendelet az államigazgatási rendszer emelőjén állt fel a azt dokumentálja, hogy e rendszer keretében polgári érdemeket szerezni csak oly uton lehet, a melyet György Pál pénzügyigazgató az alája rendelt körjegyzőkhöz kijelölt.

Mi is jól tudjuk, hogy az adóbehajtás maga megengedett dolog, de azt már nem tűrhetjük el, hogy az államigazgatás előestéjén a közszabadsági jogok ilyenemű megmételtyező irányzatokkal veszélyeztessenek.

A fináncz-protekczióknak ez új válfajától minden embernek undorral kell elfordulnia.

A közigazgatási reform.

Budapest, április 2.

A közigazgatási bizottság ma megkezdte a közigazgatási javaslat részletes tárgyalását, és ebben ma egészen a 10-ik §-ig haladt. Lényegesebb módosítások a 4-ik, a 8-ik és a 9-ik §-nál történtek. A 4-ik §-nál elhatározottak, az 1886. XXI. t. czikkre való hivatkozás nélkül a jelenleg létező törvényhatóságok és székhelyek felsorolása, melyre nézve csak törvény által történhetik változtatás; a 8-ik §-nál elhatározottak, hogy a járáskor beosztásánál a közigazgatási bizottságok kivül a közgyűlés is meghallgandó; a 9-ik §-nál elhatározottak, hogy a szolgálati pragmatika lehető rövid idő alatt a képviselőháznak beterjesztessék.

Ellenben a 6. és 7-ik §-ai, melyek a köz utügyeket a kereskedelmi miniszter hatásköréből kivesszik, változás nélkül fogadtattak el.

A 9-ik §-nál gróf Apponyi Albert fölvetette a reformmal járó költségvetés kérdését s fölkerítte a kormányt, hogy erre nézve a kiküldendő hetes bizottságot alaposan tájékoztassa. Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök megjegyezte, hogy teljesen alapos tájékoztatást a kormány a költségvetés nézve még nem adhat s nem is tartaná célszerűnek e fölött a széles alapon idülő diskussziót, de a hetes bizottságban a hozzá ez irányban intézendő minden kérdésre válaszolni kész.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Az ülés elején gróf Tisza Lajos elnök bejelent, hogy Bárczay Ödön bizottsági tag egészségi állapota miatt gátolva van a tanácskozásban való részvételben. Az 1. §-nál, mely szerint „a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, melyet e törvény korlátai közt kinevezett állami közegek intéznek.”

Zoltán János azon nézetét fejti ki, hogy a kor követelményeinek megfelelő közigazgatás kellő garanciák mellett a választási rendszer fentartásával is létesíthető, s hogy a választási rendszer mellőzését a magyar állam megszilárdításának érdekei sem teszik szükségessé, ellenben fontos közszabadsági érdekek kívánják meg a rendszer fentartását. A kor elodázhatatlan követelményének tekintve a közigazgatásnak a választást, csakis az alispáni állásra nézve elhajtva fentartani a megyei közönség bizalmának időnként, pl. 6-6 évenként való nyilvánulhatását. Szükséges továbbá kellő minősítési törvény, szigorú felelősi törvény, független közigazgatási bíróság, szolgálati pragmatika s a megyéknek kellő anyagi eszközökkel való ellátása, melyek mellett választási uton is jó közigazgatás létesíthető. Szóla a §-t mindezek folytán nem fogadja el.

Miklós Gyula azt tartja, hogy a §-ugy a hogy szövege van, félreértésekre szolgáltat alkalmat, nem fejezve ki az önkormányzat közreműködését. Szóla nézete szerint az lenne kimondandó, hogy a közigazgatás intézése a megyékben állami feladatot képez, melyet a törvény korlátai közt kinevezett állami közegek hajtának végre.

Tibád Antal azt tartja, hogy a Zoltán által kifejtett kérdések elődtek már akkor, midőn a javaslat általánosságban elfogadtattott. A mi Miklós Gyula ez indítványát illeti, szóla azt tartja, hogy a közigazgatás mindentől állami feladatot képez, melynek az önkormányzat közegeinek közreműködése is igénybevetetik. Szóla a §-t akként tartja módosítandónak, hogy a közigazgatást részint kinevezett állami közegek, részint törvényhatósági közegek, részint azok összetételéből alakult megyei testületek végzik. A második és harmadik §-ok helyett pedig az lenne felveendő, hogy a törvényhatóságoknak a helyi önkormányzat hatáskörében tett intézkedéseit s hozott határozatait, a mennyiben a megyei bizottság egyes esetekre nézve másképp nem intézkedik, az alispán hajtja s hajtja végre.

Ezen indítványt folytán a bizottság az első három szakaszt együttesen határozván tárgyalás alá vevendők.

Dárday Andor előadja a 2. §-ból kihagyandónak véli a törvényjavaslat III. részére való utalást, mert az önkormányzati hatáskör a tisztviselők hatáskörében és főleg a közigazgatási bizottságról szóló IV-ik részben is nyilvánul. Helytelennek tartja továbbá a 3-ik §. szövegét, mely szerint többet mond, mint a mennyi kifejezést akart, mert az állami tisztviselők nem az önkormányzati hatáskör teendőit végzik, hanem csak az önkormányzati hatáskörben hozott határozatoknak végrehajtását teljesítik. Szóla egyértelmű módosítványt terjeszt elő.

Gróf Apponyi Albert maga sem tartotta kielégítőnek a törvényjavaslat három első szakaszát. Az első szakaszt, éppen úgy mint Miklós Gyula, teljesen theoretikus kijelentésnek tartja, mert a megyei és községi adminisztráció állami közigazgatást fog képezni, akármilyen közegek által fognak is teljesíteni a teendőket. Az első szakasz, szóla felfogása szerint, nem fejez ki mást, mint hogy az eddig választott tisztviselő ki fog nevezettni. Nem ad be szóla a maga részéről indítványt, hanem hozzájárul a Tibád Antal által benyújtott módosításhoz, felveendőnek tartván abba a második szakasz gondolatát is, hogy t. i. a megyék önkormányzati hatáskör a jelen törvényben foglalt kereten belül fentartatik.

Szederkényi Nándor általában kijelenti, hogy a javaslat részletes tárgyalásában kiküldetésénél fogva részt kell vennie, de ezen részvétele nem a javaslat elvi álláspontjának védelmére szolgál, hanem azt célozza, hogy a javaslat lehetőleg közelebb hozassék szóla elvi álláspontjához. A mi a tárgyalás alatti szakaszokat illeti, szóla helyesli Miklós Gyulának az első szakaszra tett megjegyzését, mert a szakasz csakugyan nem fejezi ki azt, a mit ki kell fejeznie, de a történet felszólalásokból azt látja, hogy e fontos kodifikációs jellegű szakaszok már magukban összeomlottak, s ennek folytán inog az is, ami reájuk van építve; szóla elhajtja, hogy a módosítások fölötti határozat a holnapra ülésre halasztassék.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök utal arra, hogy az első § kifejezi azon elvet, mely a javaslat benyújtásának alapját képezi. Helyesebb az, hogy ezen elv tisztán és világosan kimondassék. Nem zárja ki ez azt, hogy bizonyos teendőkre az önkormányzati elemek közreműködése igénybe vettessék, mint ez a javaslatban meg is történik. Azt, hogy a második §-ban a törvény III-ik részére való hivatkozás mellőztessék, nem ellenzi szóla, valamint a 3-ik §-ra nézve sem az előadó azon indítványát, hogy az állami s az önkormányzati közegek funkciói különválassza említettessék fel.

Percezel Dezső szerencseesebb megoldásnak tartaná a három szakaszban Tibád indítványa értelmében egy szakaszba vonását, azon módosítással hogy a végén ne az alispánra, hanem az állami közigazgatási tisztviselőkre ruháztassék a végrehajtás.

Holló Lajos a módosításokra nézve

megszabottnak tekinti azon keretet, hogy az általános vitában elfogadott elvet ne támadják meg. E kereten belül is azonban nem látja helyesnek az első 3 szakaszt, a melyek tisztán theoretikus kijelentést képeznek, nem valók törvénybe. Szóla egyszerűen a szakaszok kihagyását javasolja. De ha ez nem fogadtatnék el, szóla lényegében hozzájárul Tibád javaslatához, bár azt is lényegesen tartja a végrehajtási cselekvények meghatározása tekintetében.

Gulner Gyula azt tartja, hogy a tárgyalás alatti szakaszoknak csakis azt kell magukban foglalni, ami az általános vitának eredménye. E szempontból szóla az 1-ső §-ban azt mondaná ki, hogy a közigazgatást a megyékben részint önállóság, részint törvényhatósági közreműködéssel állami közegek végzik. A 2-ik §-ban az lenne kimondandó, hogy a megyék önkormányzati hatáskör a jelen törvényben szabályozatik. A 3-ik §-ra nézve hozzájárul szóla az előadó indítványának lényegéhez.

Szalavszky Gyula államtitkár nem látja indokoltnak a három szakasz összevonását. A mi az első §-t illeti, minden törvénynek világosan ki kell fejeznie, a mit akar. Azt, hogy a közigazgatás a megyékben állami feladatot képez, másutt talán nem lenne szükséges kimondani, de nálunk azért szükséges, mert azon törvények, melyek megváltoztatása céloztatik, ezt törvényhatósági feladattal jelölték meg. Az alispánra nézve a Tibád által proponált módosításban szóla a törvényhatóságok nagyobb megköthetőségét látna.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök azon esetre ha az első szakasz nem fogadtatnék változatlanul el, annak akként leendő szövegét kéri, hogy „a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez. A közigazgatást állami közegek intézik részint önállóság, részint e törvény korlátai közt önkormányzati elemek közreműködésével.”

Gróf Apponyi Albert hozzájárul a miniszterelnök e szövegéhez.

Bonczá Miklós csak azt tartja belőle kihagyandónak, hogy a közigazgatás állami feladatot képez.

Tibád Antal az eszmét magáévá teszi, de a formulázást a holnapra ülésre tartaná halasztandónak.

Tisza István tisztán elméleti jelentőségnek tartván mindhárom szakaszt egyenileg kihagyásuk mellett lett volna; de ha fentartatnak, hozzájárul az első §-nak a miniszterelnök indítványa értelmében leendő megállapításához.

Vadnay Andor az 1. §-ra nézve ugyanily értelemben nyilatkozik.

A 2. §. akként állapította meg, hogy „a vármegyék önkormányzati hatáskör a jelen törvényben szabályozatik.”

Szederkényi Nándor a 3. §-t kihagyandónak tartja.

Gróf Apponyi hozzájárul a §-nak az előadó által javasolt módosításához, annak első sorában az „önkormányzat” helyett „helyi önkormányzatot” téven.

Tisza István attól tart, hogy a „helyi” szó felvétele félreértésekhez vezethet.

Miklós Gyula és Schober Ernő némi változtatással a szakasz eredeti szerkezetéhez járulnak.

A bizottság Miklós Gyula módosításának megfelelően s az eredeti szerkezet alapján a §-t akként állapítja meg, hogy a vármegyék helyi önkormányzati hatáskörében hozott határozatok végrehajtását is a jelen törvény s az alkotandó szabályrendeletek értelmében rendszerint az állami közigazgatási tisztviselők végzik.

Lesz-e fuzió?

Horváth Gyula orsz. képviselő a kormánypart és mérsékelt ellenzék között esetleg létrejöhet fuzióról az M. H. ma ideérkezett számában a többiek közt a következőleg nyilatkozik:

Most elérkezettnek a kormány programjában előterjesztett legfontosabb ponthoz: a közigazgatási reformhoz. Itt újabb fölmerül a fuzió kérdése. Ha valaha alkalmatlan és mindkét félre feszélyező egy kérdés fölvetése, ugy ez most teljes mértékben az.

Ha Apponyi gróf és a miniszterelnök nézetei találkoznak, akkor a fuzió kísért önnan, ha a miniszterelnök ellen találkoznak az Apponyi gróf nézetei mással, akkor a fuzió fenyeget innen; pedig az országnak nem a fuzióra, hanem a közigazgatási reformra van szüksége.

A reformeszmét magát diszkreditálni sem a kormány, sem gróf Apponyinak nem állhat érdekében, ezért a fuzióról e javaslat letárgyalása alatt komolyan szó nem lehet.

Azután az ország közvéleményében kell, hogy megérjék az eszme; mert fuziók, melyek a parlamenti pártok között a nemzetközömbös vagy ellentétes hangulata mellett kötetnek, erős politikai pártot sohasem hoztak létre, csak egyéneknek juttattak hatalomhoz, melyre nem a nemzet épült; hanem a

parlamenti fondorlatok állították ki a credentiaлист.

A nemzetben, az országban kell az elvek, az irány- és a célra a rokon elemek között megcsinálni a fuziót, ez a fuzió kereszttől hatol a parlamenten is; de a mit itt csinálnak a nemzet nélkül, az nem fog behatolni a közéletbe soha. En akarom és elhajtatom a fuziót, a mely az ország kívánsága, de nem elhajtom a fuziót, mely parlamenti fondorlatok és manőverek eredménye.

Az első az ország megerősítése, a második a hatalom fölött való sivar osztzkodás.

A bolgár pénzügyminiszter meggyilkolása.

Stambulov miniszterelnökhöz közel álló egyik miniszter a merényletről a következő képet adja:

Sztambulov, Belosov, Zsvikov közoktatásiügyi miniszter és Grekov külügyminiszter a minisztertanács után, mely 4 óra hosszat tartott, együtt mentek a Bulgária szállodában levő czukrárdába. Itt alig maradtak egy félóraig és együtt hagyták el a termet. Zsvikov kocsin haza ment, Grekov balra tért el, Sztambulov pedig Belosovval haza akart menni, hogy a minisztertanács néhány tárgya felett vele értekezzen. Mindkettő a városi park mellett levő járdán ment és nem figyelt arra a két emberre, kiknek egyike közvetlenül a minisztereket követő csendőr mögött ment, míg a másik az átellenben levő gyalogjárda lépést tartott a miniszterekkel.

A park bejáratánál esett az első lövés Sztambulov tudvalegőleg nem állt meg, de Belosov igen. A golyó az utóbbit találta és karján keresztül bordái mellett a ruhában megakadt. Egy másodperc golyó tüdején hatolt keresztül és széttépte az ütőer. Mindamellett még elég ereje volt Belosovnak a parkba futni és segítségért kiáltani. — Pár perc múlva azonban a park kapuja közelében nem messze Karavelov házártól összerogyott. Az a csendőr, ki a minisztereket kísérte, igen szerencsétlen módon kísérelte meg a gyilkosok üldözését.

A gyilkosok a parkba menekültek, a hol nyilván a második kijárást keresték. Egy második csendőr, ki a hadügyminisztérium előtt állt, nem mozdult el helyéről, mert félt, hogy megsérti szolgálati kötelességét. — Így mulott el 4—5 drága perc, melynek eltölte után Sztambulov 4 emberből álló őrséggel tért vissza. Ez alatt sok ember, ki a lövést hallotta csődült össze, a hadügyminiszter és a vezérkari főnök is megjelent, minden oldalról katonaság közeledett, köztük a hadapárdászás is, mely a Battenberg elleni lázadásban szerepet játszott és a parknak összes kijárait elzárta. De már késő volt a gyilkosok a parkot már elhagyták. A nagy zajt és katonai vezényszavak közé erősen hangoztat bele Sztambulov hangja, a ki nagy nyugalommal tette a szükséges intézkedéseket és azután a hadügyminisztériumba ment. Itt nem sokára megjelent Nacevics a bécsi bolgár diplomáciai ügynök. „Mi történt Belosovval?” kiáltá Sztambulov elé. „Ö megmentette életemet” viszonzá Sztambulov az önyugodtságában. Ebben a pillanatban belépett a hadügyminiszter. „Mond csak”, szóla hozzá Sztambulov „ha a merénylet összekötésnek a nyilvánlása, hogy veszi ezt föl a hadsereg?” A hadügyminiszter erre azt felelte „En a hadsereg nevében beszélek.

Ez hűten tart a hazához, a fejedelemehez, hozzád és a kormányhoz, azért életemmel megkeszedelem.” „Akkor” mondá Sztambulov, „nem félek semmitől, ha ezer gyilkost is bérelnek ellenem és az országnak minden lakója ellenem törne is. Sztambulov rögtön maga rendezett vizsgálatot. Abból a nézetből indult ki, hogy nem ő rá, hanem Belosovra céloztak.

A következő tényt derítette ki: Két nappal a merénylet előtt három görög jelent meg egy fotografnál, hol a miniszternek arcképeit kérték és azokat maguknak megmagyaroztatták. Sztambulov a görögök kikutatását rendelte el, mert meg volt győződve, hogy idegenek, nem pedig olyanok, kik őt ismerik, hajtották végre a merényletet. Jellemző, hogy Karavelov aszszony, ki a merénylet elkövetése után haza elé rohant, kezét összecsapva így kiáltott fel: „Mily kár, hogy a golyó a derék Belosovot és nem azt a bitangot találta, kinek száma volt.” Közvetlenül rá előgoltak Karavelovot, mert tudták, hogy nála hosszabb idő óta tanácskozsokat tartottak, melyekben két Oroszországból kiképzett bolgár: Molov és Markov is részt vett. Ezeket is letartóztatták.

Konfliktus Olaszország és Amerika között.

A new-orleans-i ismeretes események szakították idezték első Olaszország és Egyesült-Államok közt.

Emlegették volt annak idején, hogy Fava báró, Olaszország washingtoni követe felszólalást intézett az amerikai kormányhoz az olasz alattvalók megkülönböztetése miatt, a bűnösök szigorú megbüntetését és hátramaradt családjaik számára kárpótlást követelve. Blaine államtitkár küldött ugyan utasítást az ügyben a louisianai kormányzóknak s megis indították a vizsgálatot, de ez lassan folyik s az amerikai felfogás ebben a tekintetben jelentékenyen eltér az európai diplomácia fogalmától. A louisianai kormányzó különben is azt állította, hogy a lynch áldozatai olasz nemzetiségűek voltak ugyan, de nem olasz alattvalók s a mennyiben egyikük másikkal az lett volna, az még kiderítendő dolog. Mindez az olasz kormányban nem volt inyenre s Fava bárót egyszerűen visszahívta. A Stefán-ügynek is a következő jelentést adta ki:

Fava báró Blaine államtitkárnak bejelentette, hogy megokolt szabadsággal el fog utazni, mielőtt követeléseit azonnal nem teljesítik. Egy tegnapi keleti jegyzék szerint az, a mit Olaszország követelt és még követelni fog, az, hogy az unió kormánya vállalon kezességet az iránt, hogy a bűnösök jog szerint üldözni fogják s elvben kötelezze magát kárpótlásra a gyilkosságok áldozatainak hátramaradtai számára. Az olasz kormány nem bocsátkozhatik fejtegetésekbe az amerikai intézményekről, de emlékeztetnie kell az unió kormányát arra, hogy tartsák szemmel a nemzetközi jognak alapelveit. A követ reméli, hogy az Egyesült Államok kormánya tudni fogja kötelezettségét, melytől, mint civilizált ország kormányát megilleti, s teljesíteni fogja Olaszország jogos követeléseit. Ha ez nem történne, a követ, kormánya rendeletére kénytelen volna kinyilatkoztatni, hogy megokolt szabadsággal el fogja hagyni azt az állást, melyben a király képviselőben kifejtett törvényes működése eredménytelennek bizonyult. A Stefán-ügynek s ehhez a következő megjegyzést fűzi: Azt hiszik, hogy Fava báró, ha egy hét alatt kielégítő választ nem kap, elutazik Washingtonból és a követés első titkárárt hagyja hátra a folyó ügyek elintézésére.

A népfölkelés szervezése.

— A honvédelmi miniszterium jelentéséből. —

Két hatalmas kötet jelent meg a honvédelmi miniszterium hivatalos kiadásában. Számot ad a minisztérium 1877—1890. évi működéséről, hivatalos adatok alapján, melyeket Fejérváry báró megbízásából Bíró Pál, az elnöki osztály főnöke, dolgozott fel és szerkesztett áttekinthető szerves egészzé.

A jelentékeny dolgozatról, mely a minisztérium valamennyi ügykörére, intézményeire, a katonai törvények végrehajtására s az eredményekre tüzetesen kiterjed, — kiemeljük ezúttal a népfölkelésről szóló fejezetet, melyek olvasóink nagy részét személyesen is érdekelhetik.

A szerző előre bocsátja a törvény általános intézkedéseit, alapelveit, melyekben az 1868. XLII. törvényeitől, a végrehajtathóság érdekében eltér. Kiemeli, hogy az 1868-ki törvénytől, mely a népfölkelést az önkéntes belépés elvére alapítja, el kellett térni, mert oly alapon ez intézmény nem felelt meg a célznak, hogy a fegyveres erő egyik kiegészítő része legyen. A minisztérium a népfölkelést az általános védőkötelesség elvére alapítja.

Maga a szervezet a következő: Eljáró hatóságok: katonai részről 1. a népfölkelési járásparancsnokságok, 2. másodfokban a honvédkerületi és dandárparancsnokságok, 3. utolsó fokban a minisztérium; a polgári közigazgatás részéről: 1. a községek, melyek dolga az összeírás és nyilvántartás, 2. a sorozójárássok, 3. a törvényhatóságok, melyek az ellenőrzést teljesítik.

A népfölkelő csapatok az összeírás alapján 184 zászlóaljba osztottak, ez állomány pedig 1889 óta 28 feldandár és 7 dandár kötelekbe soroztatott. Az egyes zászlóaljak sorozó járással bírnak s ennek nevé, számát viselik. 1890-ben a szervezetet az ezredrendszert váltotta föl s az egész állomány 8 dandárba osztott, az egyes járássokra eső pót-századokból 28 további zászlóalj került ki. E csapatokba csupa katonailag kiképzett elem számít, kezdve az ifjabb korosztályokon, úgy, hogy a pót-századokba a legkorosabbak esnek.

Érdekes a jelentés ama része, mely a jelentkező népfölkelőtisztek számáról szól. E szerint a katonailag képzettek közül összesen 4742, a ki nem képzettek közül 6886 egyén jelentkezett s a tiszti tanfolyamot a gyalogságnál 4924, a lovasságnál 553 hallgatta. Ez eredmény oly fényes, hogy ha a szükséglettel összemérjük a rendelkezésre álló erőket, marad fölöslegben: a gyalogságnál 1382, a lovasságnál 351 csapattiszt, 204 orvos, 74 állatorvos és 179 kezelőtiszt.

Az összeírás munka a községekben nagyrészt végre van hajtva. 1888. februárig befejeztették a 19 évesek s nyomban megkezdődött a katonailag kiképzettek összeírása. Ugyanekkor szervezetek a katonai hatóságok a területi beosztás alapján oly módon, hogy minden honvédszázalój kiegészített kerület egy népfölkelési járásnak vették fel, melynek a honvédszázalój parancsnoka áll az élén, ki mellé nyilvántartó közegekül a honvédelmi-mányból egy-egy tiszt és altiszt rendeltek ki.

Az összeírás eredményei itt következnek: 1790. évben összeírtak 211.237 első 250.521 másodosztályú, összesen 416.758 katonailag kiképzett, — továbbá 1.742.529 első, 17.645 másodosztályú, összesen 1.760.274 ki nem képzett népfölkelőt s így a teljes létszám ez évben 2.222.932 védőköteles népfölkelő.

Levél.

Illyefalva, április 2.

Szép és lélekemelő ünnepélyt tartott Illyefalva iskolásképe karöltve az ifjúsági önképzőkörrel László Lukács önképzőköri elnöknek az „Olaszország Erkölcseimésítő Egyesület”-től tizenöt évi nemes és buzgó munkálkodásáért nyert jutalmádjá és kitüntető díszokmánya átadásá alkalmából a feltámadás utolsó ünnepén. Alig húzták be az első harangszót, már megtelt a reformátusok tágas temploma. Kis Albert isk. széki elnök és lelkész állott a szószékre s tartott istentiszteletet. Az istentiszteleten a növendékek is közreműködtek egy pár szép énekkel.

Innen az egész közönség a község nagytérbe vonult az önképzőkör díszgyűlésére. Kis Albert helyettes elnök a gyűlést megnyitván, egy küldöttséget nevezett ki Eötvös K. Lajos tanfelügyelő és az ünnepelt László L. meghívására.

A küldöttség a meghívottakkal vissza érkezvén dörgő éljenzések között foglalták el helyüket; mire Eötvös tanfelügyelő egy nagyhatalú beszédbe adta át az „Oklevelet” és az 50 frt jutalmat. László L. egy megragadó beszéd kíséretében vette át a jutalmat. Ezt követte a tiltaknak mindenre kiterjedő tartalomdus jelentése.

Ezután Bene Lina és Fazakas Etel adtak elő Imreh L. vezetésével egy szép duettet, melyet a közönség megajánlott. Mire Gál Róza „A méh románcát” adta elő Aranytől igazi ügyes szavallásban.

Az erkölc és mértékletesség egyesületekről tartott felolvasást G. K. melynek felállítását a kör elfogadta. Ezután a leányiskola növendékei adtak elő egy szép éneket.

tében elejtette, s nem mert megállni, hogy azt felvegye. — Bryán lehajlik utána, vissza teszi az asztalra, és ekkor megösméri, hogy ő édes anyja kulcsai. — Jól ösméri azokat a nélkül, hogy megszámolja; nem lehet tévedése felette. Van egy kis arany kulcs közöttük, egy különösen zománczott hosszú acél, — egy lyukas és négy közönséges kis kulcs.

Dorka ezeket a kulcsokat szokta rendszeresen a zsebében hordani, és ő zászor is látta a kezeiben!

Ez a felfedezés elviselhetetlen rémületbe hozta Bryánt.

Dorka a Barrable ur szekrénye előtt, s a Barrable ur bankotárával látva el magát! Ez oly hihetetlen, oly neveléses, oly észvesztett feltevé, hogy egy pár pillanatig mozdulatlanul áll a kulcsokkal a kezeiben, s kábultan bámul azokra.

Ő tudta! Dorka volt ott maga! Az ő ruhájának a szoknyáját látta — és az első pillantásra megösmerte azt!

Nagy verejték cseppek gyöngyöznek a homlokán. — Dorka — mit kerestett itt Dorka? — Szén! égi, mi dolga volt Dorkának a Barrable ur privát szobájában, hova a Barrable ur által kinyitott oldalt ajtón jött be — s az ő anyja kulcsainak a segítségével mit keres a szekrényében?

Hátra simítja homlokáról a haját, shangosan és fájdalmasan sohajt.

— Sir Bryán! — kiáltja egy hang.

Bryán megfordul s bűnös tekintettel néz a folyosóra vezető ajtó felé.

Barrable ur az ajtó nyílásában, s hámulva néz reá.

XV.

A Barrable ur felkiáltására válaszul Sir Bryán is megszólal, de nem úgy mint vád-

A szép ünnepélyt Bene István, Arany J. „A tetemre hívás” című nehéz költeményének kitűnő hanghordozással előadott szavallásával zárta be.

A szépen sikerült ünnepélyt régi jó magyar szokás szerint — egy jól rendezett közbéd követte, hol a jó hangulat a jól vezetett munka után igen magas fokra hágott. Eötvös K. Lajos emelte fel először poharat s rámutatott azon tényre, hogy mily fontos az erkölcseimésítő egyetlek célja és élteti gróf Csáky Albint mint ezen egyesület elnökét. Erdélyi Károly az ünnepeltre emelt poharat. Révay Pál az erdélyi kántestület nevében üdvözlő Lászlót. Benedek Árpád Eötvös K. Lajosra, László Lukács a nagyszámú vendégekre, Várkonyi Endre Lászlóra és a tanítókra ültetett poharat.

Van még ezután számtalan sok toaszt, melyek mind fokozták a lelkes hangulatot.

A szépen sikerült ünnepélyt az ifjúság által rendezett táncz ünnepély zárta be, mely jövedel folyt és semmi kívánni valót sem hagyott fenn. Jelen voltak Bene Ferenczné, Csusz Tamásné, Fazakas Ferencné, Duduz, id. Gál Istvánné, Gazda Istvánné, Gál Károlyné, Kába Jánosné, Klausnitzer Sándorné, László Lukácsné, Petke Adámné, Sándor Albertné, Szász Károlyné, Szépe Sándorné, Szász E.-né. Leányok: Bene Lina, Benkő P., Fazakas E., Gál Gizella, Gál Róza, Gazda Irén, Gál Mariska, Kis Ilona Klausnitzer E., Mihály Vilma, Nagy Vilma, Nagy Mál, Perényi Róza, Péter Róza, László Irma, Barok Vilma, Szász Teréz, Máté Ilona stb.

A „festett világban”.

Patti Adélról mindig tudnak valami újat mondani a külföldi lapok. Különösen érdekes azok az anekdoták, melyek a híres művészről dícs-vágat illusztrálják, s a melyekből egyet-mást itt elmondunk.

Megesik gyakran az eset, hogy Patti kikötő szerződésében, hogy a falragaszokon az ő nevét nagyobb betűkkel nyomtassák, mint más művészek neveit. Chikágóban aztán egy szép reggel az történt, hogy Nikolini, kezében egy czollstokkal végig szaladgált az utcákat s megmérgette a falragaszokat, konstátalándó, hogy megfelelnek-e a Patti nevét mutató betűk a szerződésben kikötött mekkoráságnak? Persze, hogy ez kizozta sodrukából a vetély-társakat. Gerster Etelka — mint a lapok mondják — nagy izgalomba jött, Hauck Minni meg csaknem hisztériába esett.

Különbön is megijezendő, hogy Etelka és Adél annyira ki nem állhatják egymást, a mint azt csak két primadonna teheti. Patti egyszersmindenkorra kijelentette, hogy ő soha sem lép föl abban az operaházban, a hol Gerster Etelka is szerepel. Ez utóbbi meg a világ minden kincseért nem utaznék olyan vonaton, a melyen esetleg Patti is utazik, még kevésbé hajlandó olyan városban fellépni, a hol már megfordult Patti, „a kiállhatatlan trillázó”, a mint mondani szokta.

Egyszer Etelkának Filadelfiában kellett énekelnie. De megérkezvén oda s meglátván egy, az előző napról való falragaszon a Patti nevét, rögtön külön vonatot bérlet és elutazott. A szegény impresszário kénytelen volt visszaadni a publikum pénzét s másnap ő is neki eredt, hogy valahol felkeresse a primadonnát.

Visszont Patti szintén iszonyatát érez Gerster Etelka iránt s azt akarja elhitetni az emberekkel, hogy Etelkának „a kárja a szeme sem áll jól”, s ha ő, Patti, gikszer csinál, azt annak tulajdonítja, hogy Gerster őt megbabonázta. Még a szanfrancizskói földrendést is annak tudta be, hogy egy nappal a veszedelem előtt Gerster Etelka oda érkezett. Patti, hogy a Gerster Etelka varázslata alól megszabaduljon, egyszer eltökélte, hogy bel-

lött, hanem erélyesen, mint a ki tettét igazolni tudja.

— Tudom — mondja Bryán — hogy ebben a szobában nincs semmi keresetem, de — látja ön — hogy a szekrényem ki van nyitva —

— Látom — válaszolja Barrable ur hidegvérrel.

— De nem én nyitottam ki! — kiáltja Sir Bryán rémülettel.

— Édes Sir Bryán az önkényt értetődik! És én sem nyitottam ki. Be volt zárva midőn kimentem. — Ide vezették be őnt? Nyitva volt a szekrény midőn bejött?

Barrable ur beszéd közben a szét szórt papírossak között babrált s a bankotáit olvassa.

— Nem ide vezettek be; én a mellék szobában voltam — mondja Sir Bryán.

— És aztán, oly világosan, a hogy érzelmeinek zavarodottsága engedti, siet a vele történetek elmondani.

— Egy asszony? — mondja Barrable ur. — Találkoztam vele azon a kis ösvényen, mely az oldalajtótól a borostyán fák mellett a ház háta mögé vezet! Ejnye-ejnye! — Ne mondja? — Csak ugyan itt volt?

— Kétségtelen, hogy egy asszony volt itten — válaszolja Sir Bryán.

S a mint ezt mondja, a a rettenetes gondolat szállja meg; hogy hátha az ő kedvesse kleptomániában szenved, s ha ez áll, akkor minden áron meg kell őtet a Barrable ur haragja ellen védelmezni — tehát sietve teszi hozzá:

— Nem ismertem meg hogy ki volt.

— En azt gondolom hogy megismertem — mondja Barrable ur nyugodtan.

— Ön megismerte? — Tehát ki volt?

Barrable ur mosolyog, de egy két pillanatig nem válaszol a kérdésre. Folytatja a pénze és az irományai átadását.

pózik a Gerster hálószobájába s ezt visszababonázta olykép, hogy nagy és gyűrűs új-jait rámereszti a „rossz szemekre”, a mi által az ő babonás véleménye szerint paralizálhatná ama szemek hatását. De szerencsétlenségére, a mint a sötétben botorkált és tapogatózott, ujjaival nem Gerstert, hanem a férjet találta el. Nagyon természetes, hogy ez az incidens nagy skandalumot okozott. A verseny-társak még valóságos párbajt is vívtak, persze amerikai módra: újság-nyilatkozatok révén.

Egyszer Misszuri kormányzója, egy öreg, nyugalmazott tábornok Patti Adélt azzal tűntette ki, hogy megcsókolta. Az esetből nagy zajt csaptak. A riporterek ostrom alá vették Patti, megtudandó, hogy milyen hatást tett reá a kiérdemült generális csókja. Patti körülbelül a következőképp válaszolt:

„Nos, mi különös van ebben a dologban? Az az ur igen tiszteletreméltó ember s azon felül még tábornok is. Az egész egy pillanat műve volt, minden előleges tárgyalás nélkül, — a tábornok megfogott és megcsókolt. Mit tehettem ellene!”

Gerster Etelka véleménye azonban egészen más volt ebben az ügyben.

„Uram isten! — kiáltott fel — érdekes is arról az esetről beszélni. Egy öreg ur megcsókolt egy asszonyt, a ki neki — anyja lehetne.”

A szabad gyakorlatok.

Az országos tornaversenyyel egy időben lesz Budapestén még egy ilyen „országos valami: az „országos Torna szövetség” III-ik orsz. tornaünnepélye. Feltűnhetik tán valakinek, hogy a két — egy téren nevezetes — országos nagy nap épen egymás mellé esett.

Vajjon miért?

Azért, mert van nekünk odafönn Budapestén egy importált jó emberünk, aki már huszont éve boldogítja a hazát az ő általa behozott igenis torna-rendszerrel. (En bizony nem tehetek róla, ha vele együtt rendszeresen Mahler Gusztáv is eszembe jut.) Ez a hannoveri ur egyik budapesti torna egy. művezetője és elismert elsőrangú tekintély volt eddig mindig, mióta szerencsétlenségünkre beplántálták pedagógiai rendszerünkbe a német tornát. Ez dirigálta (természetesen német irányban) torna tanárainkat. Bővebb ismeretűl szolgáljon: hogy ő terjesztője és meghonosítója nálunk annak az egészséges torna-rendszernek, melylyel odaát Németországban azokat a híres — francia armádiát agyon gyalogló — hadiakat nevelték egykoron; szóval ő a német rendszer képviselője nálunk. (Am ezzel sem csinál sokkal több hasznót nekünk, mint azál, mikor — néhány éve — Drezdában, valami nemzetközi ünnepélyen, csak úgy, saját fejtől, a magyar tornászokat képviselte. Vannak, akik még emlékeznek arra, hogy az általa odacipelte magyar nemzeti szalagos és 20 kilós gyopár koszuert egy haragos drezdai polgár miként dobta le az emelvényről. Akkor sokáig volt napirenden ez a dícsőséges história.)

De elég ebből ennyi. Lássuk a „miért”-et.

Mikor ez a jó ur és irányának hívei látták, hogy a közök. kormány által kezdeményezett orsz. torna-verseny programjában rendszerüket nem tudták egészen érvényesíteni, kivitték, hogy ugyanazon közönség egy időben az ő ünnepélyükben is gyönyörköd-hessék. És most rá akarják erőszakolni a hazai testgyakorló egyesületekre, hogy azokat a merev torna gyakorlatokat tanulják és mutassák be, a miket a kormány a tanrendszerből ki akar kizöbölteni. Hadd mutassák meg ők, hogy hogyan kell az affélt szépen, mutatósan — és a mi fő: praktikusán, „porczenként 100 mozgás”-sal — csinálni!

— Ugy látom mondja kevés idő múlva hogy nem történt semmi baj! Semmim sem hiányzik. Azt kérdezi, hogy ki volt az az asszony. Hát tudja édes Sir Bryán, miután elszaladt, bizonyosan azért tette azt mert nem akarta, hogy meglássák. Miért ne legyen ki-mélettel iránta? Ha lopással gyanúsitanám, akkor igyekeznem kellene hogy tetten kapjam. De nem gyanusítottam. És miből gondolja hogy én meg tudom önnek mondani hogy ki volt?

— Mert az előbb mondta, hogy megösmerte volt a válasz.

— Bocsánat, azt mondtam, hogy azt gondoltam, hogy megösmertem. En előre vigyázó ember vagyok — és nem fogok csak úgy vaktába nevetek emlegetni. Ösmérem-e? Engedje, hogy egy kérdést intézzék önhöz. Ha megmondanám a nevé, ösmérem ön? Sir Bryán, vajjon az ön által ösmert nőket mind ösmérem én?

— Oh bocsánat! mondja az ifjú zavarodottan.

— Ugyan miért kér bocsánatot? Az a leány vagy asszony — a ki itt volt — bizonynyal mondom hogy nem szeretöm. Tehát erkölcseim véve a dolgot, ön nem lépett a tyúk szememre. En azt gondolom, hogy ön találkozhatott vele a faluba; de —

— De vett el pénzt?

— Nem az egy krajczárt sem.

— En ugy hallotam mint ha banknotakkal járt volna.

— Az én banknotáimat nem bántotta — mondja Barrable ur nyugodtan. A mi pénzem nekem itt volt — az most is itt van.

— Ugy hát miért nyult abba a szekrénybe?

— Tudja a manó!

(Folytatás köv.)

Ezért van egymás mellett a két nagy nap.

Hogy mily érdekes és vonzó mutató-nyokat készítenek ők bemutatni és akarják azokkal a másik versenyt túlszárnyalni, azt elképzelheti az ember, ha az ő kiadott programjukat elolvassa.

Minthogy pedig az egészet elolvási (mert hosszú am nagyon) nem bárki türelmének való időöltés volna, lévén az egész egy lében főzve, idézek belőle egy kis töredéket (az egészek nagy ötvened része); nagyon mulatságos:

„A szabad gyakorlatok.

Első gyakorlat vezérszavai: Karlendítés előre vízszint; lendítés oldalt; lendítés előre; lendítés, Rajta! négyes ütemben. (?)

Magyarzata:

1. Mozgás: a karok és kezujjak felső tartással (tenyér alól) párhuzamosan tartva lendítenek előre vállmagasságig.

2. Mozgás: ugyanazon tartásban oldalt a jobb kart jobbra, a balkart balra lendítjük.

3. Mozgás: a karokat ismét előre lendítjük.

4. Mozgás: a karok alaptartásba visszalendítenek. (Oh, mily lendületes még a styllusa is!)

Hatodik gyakorlat vezérszavai: Roham-állás balra, karhajlítás a mellhez; térhajlításra törzsfordítással balra, karlökéssel előre; ismét térdhajlításra (vájh, milyen az?) karhajlítás a mellhez és törzsfordítás vissza; alapállás — Rajta! 4-es ütemben.

(Ez már aztán igazi vezérszóhalmaz, melynek mélyeséges értelme kikutatására az akadémia bizvást kitűzhet 100 aranyat!)

Nyolcadik gyakorlat magyarzata: Az első 4 ütemre az 1-esek a 6-ik, a 2-esek a 7-ik gyakorlat négy mozgását, a második 4 ütemre pedig az 1-esek a 7-ik, a 2-esek a 6-ik gyakorlat négy mozgását végzik. (Kész kalejdoszkop, élő üvegcserepekkel!)

Elég is lesz már tán belőle ennyi, drága a nyomda festék. Aztán meg a többi nyelvenkilenczötvönd része is ilyenforma.

Hol van már most ezekben az, ami fejlessze az ifjakban: „a cselekvés elszántságát, a kezdeményezés és vezetés energiáját, a nehé helyzetekbe való betálatás képességét stöbbit?

És most csináljunk egy pár komolyabb idézetet!

„Általában áll az az elv, hogy a gyermeknek, vagy ifjúnak akkor sikeres a testgyakorlata, ha őt mulattatja, s hogy őt mulattassa, legyen játék alakja.”

„Igen fontos az izom munkát lelki izgalommal kötni össze.”

„Mai tornázási rendszertünkben, a parancsra rögtön engedelmeskedést kivéve, alig találunk erkölcsi motívumot.”

Ezeket a legnagyobb magyar paedagogus mondja a „Neveléstudomány kézikönyvében.”

„A gymnastikát az iskolában oly padás és rendszeres módon úzik, hogy a gyermekek ásitoznak a módnál, hogy vérték élénkítse, izmaik gyorsan kifradnak...” (Montegazza.)

És most döntse el kiki, hogy e két fajta citatum közül melyikből lehet többet okulni!

TOKAJI LÁSZLÓ.

Egyetmás.

Az erdélyi rész 49 as párt intéző bizottsága alig egy hete, hogy összeült tanácskozik az állami adminisztrációról szóló javaslat ellen teendő lépések megbeszölése végett, s már is két helyen olyan impozáns népgyűlés folyt le, melyeknek hatalmas tiltakozása bizonyára viszhangra fog találni bérczes hazánk minden részében

Nem pártgyűlések voltak ezek, hiszen egy Tordán, mint Sz. Keresztur a kormánypárti vezérférfiak is mind megjelentek, hanem valóóság demonstrációk, melyekben a kormánypárti municipalisták is kilépett nyíltan az ország színe elé, tiltakozni a kormány jogtipró javaslata ellen s megvédeni a magyar nemzetet ezredéves jogában

A mily jóleső örömmel konstatáljuk az erdélyi részek e nagy horderejű mozgalmát, annál fájóbban látjuk, hogy a nagy Magyarország mindez ideig hallgat, s sehonnán sem jön a hir, hogy itt vagy ott szervez kedének gyűléseznének a zélba vett törvényjavaslat ellen.

Hát ezt is erdélyi specialitásnak tekintik? Bizony kár, mert ez nem egy országrész, hanem az egész ország érdeke.

Minden községnek, minden városnak és vármegyének hallatnia kéne tiltakozó szavát, hogy idejekorán visszariadjanak azon gyászmagyarok, kik a nemzet ellen a legnagyobb merényletet szándékolnak elkövetni.

Még nem késő A kis Erdélyi kitűzte a zászlót, kövessék!

Az országgyűlési képviselő választások alkalmával, leggyakoribb a panasz a miatt, hogy a választásra jogosultak névjegyzékéből az összeíró bizottság sok oly egynt hagy ki kiket adójuk után feltétlenül megillet a választói jogosultság.

Ennek az anomáliának, mely minden választásnál mind sürűbben kezd előfordulni, kétféle oka lehet. Vagy nem fizették ki az illetők a törvényes határidőig adójukat, vagy pedig az összeíró bizottság tő vedésből (nem akarom mondani számításból) elfelejtette bejegyezni nevüket a választók névjegyzékébe.

E két körülményből magyarázható ki aztán azon számtalan eset mely igen gyakran épen olyan polgárokat foszt meg választói jogosultságuktól, a kik a megkívántató adóösszegnek 5—10 zseresit fizetik.

Epen azért nem tudjuk eléggé ajánlani polgártársaink figyelmébe, hogy igyekezzenek a múlt évi adóhátalékukat e hó 15.ig okvetlen befizetni mert különben a jövő évben megfendő országgyűlési képviselő választás alkalmával legszebb polgári joguktól lesznek fosztva.

S ha ezt a kötelezettséget teljesítették, még akkor se nyugodjanak meg, hanem nézzék mindenki utánna annak idején. ha vajon az összeíró bizottság tévedésből nem hagyta ki a választók névsorából.

Csak így biztosíthatja mindenki magának azt a jogot, mely egy alkotmányos államban minden választó polgárt megillet.

7.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 3.

Az új évnegyed beállításával az előfizetések gyors megújítására kérjük olvasóinkat, nehogy a lap szét-küldésében fennakadás történjen.

Előfizetési feltételek:

Egy évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy óra	1 frt 50 kr.

Az „ELLENZÉK”
kiadóhivatala.

— **Gróf Esterházy Kálmán** országgyűlési képviselő, ki jelenleg Olaszországban van, közelebbről megfogja látogatni Kosuth Lajost Turinban.

— **A „Vénus képet”,** mely a városi Vigadóban van kiállítva, folyton szép közönség látogatja. A művészileg festett kép megis érdemi már csak azért is a tömeges megtekintést, mert a belépti jegyekből befolyó jövedelem a Mátyás-szoborra fog fordítani. A belépti díj csak 20 kr.

— **Szoba tűz volt** ma délelőtt 11 óra 10 perczkor fapiacztor Aron Mihály boltjában. A tűz a bolt iroda helyiségében keletkezett, az ott elhelyezve fűtőkömence csövéről. A tűz eloltására csakhamar kivonult a városi tűzország Vaszy Zsigmond felügyelő vezetése alatt s gyors megjelenésével elejét vette a nagyobb bajnak, a mi szerencse volt, mert a boltban elhelyezett tömörök ócska papír s más gyűlölkönyv anyagok meggyulladásából komoly baj keletkezhetett volna.

— **A tegnapi hetivásár** élénk volt. A behozatal nagyobb mérvet öltött a megelőző hetivásároknál, a mi a kedvezőbb közlekedési viszonyoknak, és az ünnepek elmúltának tulajdonítható. Az árucikkek elegendő mennyiségben voltak. Kínálást és kereslet tekintetében mind az eladók, mind a vevők a tegnapi hetivásárral meg voltak elégedve.

— **Hol lesznek népgyűlések Erdélyben?** Mint levelezőink tudósítanak, a közigazgatás államosítása ellen több helyen készülnek népgyűlést tartani. Így M. Vásárhelyt, Cs. Szeredában, Sz. Udvarhelyt, Gy. Sz. Miklóson, és K. Vásárhelyt folynak eddigelő az előkészületek a népgyűlések megtartására.

— **Cisterciák apátja.** Supka Jeromos elhalálozása következtében pár hét előtt megtrúlt a cirezi apáti állás. A cisterci rend tagjai, illetve a rendkaptalan tegnapi tüzte ki az apátválasztást. Lapunknak egy Cirezen időző barátja ma táviratilag tudatja velünk, hogy a rendtagok kongregációja Hornig Károly székesfehérvári megyéspüspök elnöklete alatt tegnapi délelőtt ejtette meg a választást. Első helyen leendő felterjesztésre általános szavazattöbbséggel dr. Vajda Ödön jelenlegi rendkormányzó választották meg. A megválasztott első jelölt, ki már apátnak tekinthető testvérbarátja dr. Vajda Gyula kolozsvári r. kath. főgymnáziumi igazgató és egyet. tanárnak, s egyike a cisterci rend legérdemesebb tagjainak, kinek népszerűségét legjobban bizonyítja az, hogy a rendtársak ott találják legméltóbbnak Supka Jeromos örökének átvételére.

— **A siket-némák intézetének** szelvényes gyűjtés gyanánt az adonyi főszolgabírói hivatal 24 frt a bati főszolgabírói hivatal 2 frt, a mező-csáthi főszolgabírói hivatal 32 frt 46 kr. Eger város tanácsa 6 frt, Hellebranth Béla hevesi főszolgabíró 9 frt 50 kr, Gombos Béla ó-becsei főszolgabíró 13 frt 70 kr. adományt küldött. [Az intézet felügyelő-bizottsága a nemesszül adakozóknak halás köszönetét nyújtja.]

— **Gyászhiresh.** Székelyudvarhelyen Nagysolymosi Konecz J. András a városnak egy derék és közbecsztlésben élt polgára hunyt el a napokban egy hosszú betegség után. A derék férfi haláláról kiadott családi gyászjelentés szerint a boldogult okleveles gyógyszerész, városi képviselő és megyei törvényhatósági tag, az ev. ref. egyháztagjának 20 éven át egyház tanácsosa volt. Földi maradványai ma d. n. 3 órakor a gyászos háznál mondandó ima után, az ev. ref. templomban tartott hallotti beszéd végzetével az ev. ref. temetőbe, helyeztették örök nyugalomra.

— **Fogarasi hírek.** Fogaras-Nagyszeben helyi érdekű vasút kiépítésének ügye most már akut stadiumba lépett. Luczko & Poppen budapesti cég az építési engedély tárgyalásához megkívántató biztosítékot letéteményezvén, az építési engedély megadására nem fog soká késni, melynek kibocsátása után az építés azonnal kezdetét fogja venni. Ezen vasut az által, hogy a veres toronyi összeköttetés Romániával már biztosítva van, nagyot nyert a fontosságában. Fogaras-vasút egyen vasut kiépítéséhez 400 ezer forint járult. — Fogaras-vasút honvéd lakatnyát épít, mivel különben a honvéd zászlóalj el-

vitték volna. A lakanya kiépítéséhez szükséges 90000 frtot a város 50 évi törlesztésre, 5.45 százalék mellett (melyben a törlesztés is befoglalattatik) a budapesti magyar hiteli zálogbanktól vette fel. — A hó a havasokról fokozatosan olvad úgy, hogy az Olt folyó kiáradásától meglesztünk kímélve. — A kereskedelmi tanodából 17 tanuló megy a május 17—18-án Budapesten tartandó országos tornanépnyelre Lőrinczi tanár felügyelete mellett.

— **Főgymnázium Deesen.** Már adtunk hírt arról, hogy Deesen mozgalom indult meg egy főgymnázium létesítése tárgyában. Mint utjabban értesültünk a vármegye és város kiválóbb férfiai a napokban értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a főgymnázium tervét ismét napirendre tűzik. A helyzet az, hogy abban az esetben, ha Deesen főgymnázium létesül, a polgári fiúiskola megszüntetése van tervbe véve. E terv ellen sok részről nyilvánul ellenszenv, mert a város iparos polgársága gyermekeit inkább óhajtja praktikus, semmit hivatalnokai pályán látni és ragaszkodik ehhez az intézethez, a mely kívánásainak teljesen megfelel. A mi viszont azt illeti, hogy volna-e Dees városának a főgymnázium létesítésénél valamely aktuálisabb tenni valója is, erre nézve az a közmegegyezés, hogy igenis volna, még pedig első sorban a már meglevő, tehát megbecsült polgári fiúiskola helyiségeinek alapos rekonstrukciója. A helyiségek rozszantak, egyszerűsége, — nem iskolának valók. Szintolyan gyászos állapotban van a leányiskola is, a melynek számára évek óta terveznek megfelelő helyiséget.

— **Pályázatok.** A kolozsvári k. adóhivatalnál IV. adótitási állás 700 frt fizetés 100 frt lakbér mellett. Határidő április 15. A felső-törzsű II. mellékámbivatalnál II. oszt. vámszedői állás 500 frt fizetés és lakással. Kérésék 14 nap alatt a brassói pénzügyigazgatósághoz küldendők. A nagyszabeni pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornoki, illetve jelölti állás. Határidő 6 hét. A dévai törvényszéknél irnokai állás 500 frt fizetéssel. 4 hét. Altszék elönyvel bírnak.

— **Bíróági kinevezések.** A király Gödri Sándor segésvári albirót a nagyszabeni törvényszékhez bíróvá; Gyárfás Lajos beszttercei alügyészt, a marosvásárhelyi ügyészséghez ügyészsé; végül Bokor István zilahi törvényszéki jegyzőt, a tasnádi járásbírószághoz albiróvá kinevezte.

— **Családi tragédia.** Debreczenből írják: Felső-Józsan, innen félóránira borzalmas tragédia játszódott le Tóth János jómódú gazda és felesége között. Az iszákos durva ember folyton üldözte feltétekenységével az asszonyt, Szilágyi Juliát, a ki végre válpört indított ellene. Tegnapi jelentek meg együtt a református lelkes megtegte a szokásos békéltető kísérletet. A férj kibékült volna, de felesége hajthatatlan volt. Az asszony ellenkezése úgy elkecsesítette Tóth Jánost, hogy revolvert szegezett a mellének s durva szitkok közt rálőtt. A halálra íjelt asszony a pap háta mögé bujt, a ki maga is úgy megrémült, hogy hanyatt esett és veszedelmesen meg áttötte a fejét. A gyilkos odaszólt a lelkesnek: „Ne féljen, tiszteletes uram nem bántom én a tiszteletes urat” s ezzel még egyszer rálőtt a feleségére. Az első golyó mellen találta az asszonyt, a másik pedig egyenesen a szívébe fúródott. Tóth János azután a saját fejét ronsolta szét egy harmadik golyó melyet szájaiba röpített. A lelkes megbetegedett az ijedségtől s fejszebe is olyan hogy gondos ápolásra szorult. A szerencsétlen házasságot egymás mellé tették.

— **Zsidó főrendiházi tagok.** Bécsből írják: A külföldi lapok idevaló levelezői a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy az ujonan kinevezendő felsőházi tagok listájában Gomperz Gyula lovag neve is szerepel. Ez a kinevezés főleg az itteni antiszemita áramlatra való tekintettel bír fontos-sággal, mert Gomperz lenne a második zsidó tagja az urakházának. Az első Könikswarter báró. Gomperz különben nagyon tehetséges ember, elnöke a brünni kereskedelmi kamarának. előjárója az odaváló zsidó hitközségnek és tulajdonosa egy brünni nagy posztógyárnak, Felesége Gomperz-Bettelheim asszony híres operanékesnő.

— **A pápa egészségi állapota.** Egy szerdai keleti római távirat, jelenti, hogy a pápa ismét jól érzi magát és szerdán d. e. 11 órakor Lswlskit az orosz ügyvivőt fogadta, a ki a szentpétervári kormányának a lengyel püspökre vonatkozó javaslatát adta át neki. Azután külön kihallgatáson fogadta János Urebe mecklenburg-schwerini herceget és nejét.

— **Európa tűzorsége.** Schubert József tűztűrszázados, a katonai technikai és adminisztratív bizottság tagja egy rendkívül becses könyvben összeállította az európai államok tábori és hegyi tűzorségeit, a legújabb adatok nyomán. E kitűnő munkából mely fáradságos és részletes munka eredménye közzétük a következő adatokat Ausztria Magyarországának van összesen 272 rendes és lovas útege 2128 ágyúval, 30 hegyi útege 120 hegyi ágyúval; a német birodalomnak van 609 útege 3654 ágyúval; Franciaországának 900 útege 5400 ágyúval; Olaszországnak 252 tábori útege 2512 ágyúval, 9 hegyi útege 54 ágyúval; európai Orosországnak 487 tábori útege 3760 ágyúval; 20 hegyi útege 156 ágyúval, Ázsiában 20 útege 152 ágyúval; Nagybritániának Európában 106 tábori és 10 hegyi útege 636 illetőleg 64 ágyúval; Svédországnak 38 útege 228 ágyúval; Norvégának 18 tábori és 4 hegyi útege 108 illetőleg 24 ágyúval; Romániának 72 tábori és 8 hegyi útege 432-illetőleg 32

ágyúval; Szerbiának 66 tábori és 8 hegyi útege 396, illetőleg 32 ágyúval; Montenegrónak 3 tábori és 6 hegyi útege 24 24 ágyúval; Bulgáriának 10 tábori, 6 hegyi útege 180, illetőleg 36 ágyúval; Görögországnak 8 tábori, 9 hegyi útege 48, illetőleg 54 ágyúval stb.

— **Viktor herceg hányadik Napoleon?** A „Figaro” azt a kérdést veti föl, hogy Viktor herceg V. vagy VI. Napoleon nevet venné-e föl uralkodása esetén? Erre a kérdésre a revezett lap olvasói köréből az a felelet érkezett, hogy a numerikus rendelet nem zavarja meg a prezumitv trónörökös ténylege trónralépésének lehetetlensége (példa rá: XVII. Lajos II. Napoleon) Viktor herceg VI. Napoleon nevet nyerné. minthogy elhunyt atyja V. Napoleon lett volna a szerencsétlen Lulu herceg pedig IV. Napoleon. — Ez mind nagyon szép és jó dolog, de vajjon nem mindegy-e a világnak, sőt magának Viktor hercegnek is hogy ötödik vagy hatodik Napoldon volna — ha volna?

— **Az olasz trónörököséről** nem rég az a hír terjedt el, hogy nem sokára találkozni fog menyasszonyával, Kárgly Lajos főherceggel, uralkodónk öcsének leányával, Margit főhercegnővel. Erre vonatkozólag azt jelentik Rómából, hogy a Quirinálban e hír nagy meglepetést keltett, mert ott most egyáltalában nem gondolnak arra, hogy a nápolyi herceg megönlöljön. A trónörökös betöltött huszonötödik éve előtt nem is fog megönlölni s egyáltalában nincs szó az említt családi összeköttetésről, mely — mint ugyanaból a forrásból francia lapoknak sürgönyzik, nem volna Olaszországban népszerű.

— **Aether-ivők.** Irországnak a mértéktelenségnek egy új fajta kapott lábra s már oly mérveket öltött, hogy angol lapok jelentése szerint több mint ezer négyzetügmért földnyi terület van tőle megmételve. Nők és férfiak, ifjak és aggok estek bele s rendre iszszak az aethert. Elég egy pohárral inniok és mámorosak lesznek, majd lassanként eszméletüket veszve, csodálatos álmokat álmodnak, s az aether után egészen másféle állapotba esnek, mint azok kik bortól voltak mámorosak. Buskomorság, révedezés, bizonyos érzéketlenség követi az aetherivő mámorát s a lányok, ha az aether mámort kialudták, hisztérikus rohamokat kapnak. Szé aetherivás szokása mégis oly rohamosan terjedt, hogy már társulatok is alakultak az ilyenformán bekövetkező testi és szellemi romlás megakadályozására.

— **Asszonyi hüség.** Egy pétérvári előkelő hölgy sajátágos divatot honosított meg. Tudvalevőleg az orosz kocsiok barna kaftanját világos öv szorítja körül. Az említt hölgy a kocsi övére csinos tükröt alkalmazott, melyben kocsija mélyéből nézegetheti magát.

— **Mi okoz Svájcban lázongást?** A berni helyi lapban nem régen a korcsmárosok azt a hirdetést tették közzé, hogy törzsvendegeik ezentul nem kapnak az eddigi szokás szerint husvét hétfőn ingyen turós kalácsot. A sörivők erre összeröföntek és a maguk részéről szintén kijelentették, hogy ha a korcsmárosok ezt a kis kedvezményt is megvonják tőlük, sörsztrájkot rendeznek, nem járnak korcsmába és nem isznak többé sör.

— **A németek fonográfja.** Az Edison német konkurensét, a grammofont, mutatta be Budapesten az új találmány szabadalmát bíró társaság egy megbízottja. A grammofont, Berliner Emil hannoveri elektrotechnikus találmányát emlegették már abban az időben, a mikor a fonograf megtegte diadalutját Európában. Az igen egyszerű és olcsó kis készülék — ma bemutatott munkáját tekintve — meg is érdemi, hogy a fonográf mellett emlegetsek. Alapgonolata ugyanaz, a mi a fonográfé. Pínom kis tü írja le a hangot, melyet egy közönséges papíros-tölcsér gyűjt össze. A tü nem hengeren, hanem egy viasszal bevont kauszklapon hagyja a nyomat, melyet azután salétromsavval egy kikészítenek, hogy akár körömmel is lehet vakarni a lemezt s mégse romlik el.

— **A párisi flakkerok** rövid idő óta érdekes újítást mutatnak. Belsejükben ugyanis egy sajátágos készülék van, olyanforma, mint az önműködő mérleg. Az utas egy két sous-darabot vet be a vas oroszlan torkába, mire egy képes újság csuszik ki egyik hézagból, mellyel szépen eltöltheti idejét. Az újsághoz egy leválasztható szelvény van függesztve, mely biztosítási bárca az utazás tartamára. A biztosítási díjak ötszáz és ötezer frank közt váltakoznak. Ez utóbbit legmagasabb összeget csakis halálos balesetnél fizetik ki, de ötszáz frankért elég egy jelentéktelen kis sérülés, pl. kartörés s ehhez hasonlók.

— **A hipnozis csodás hatása.** A stejeviczi orsz. örültek házának orvosa érdekes esetről tartott előadást a zágrábi orvos egylet rendes havi gyűlésén. Dr. Forrenbacher már évek óta foglalkozik a hipnozis tünetivel és az orvosok karának egy 17 éves ifjút mutatott be kit süngerálás által rendkívül előrehaladott idegbajból gyógyított ki. A fiatal ember realiskolai tanuló és egy év előtt sarlahból épült fel. A betegség utókövetkezménye gyanánt idegei tulcsúsztek és a vitus táncz egy neme lepte meg. Egő gyertya vagy gyufa láttára, a legkisebb zöreire, ha ajtót meg alakot zártak vagy lapot fordítottak oly idegesség lepte meg a fiatal embert, hogy egész testében reszketni kezdett és görcsösen vonaglott. Hogy e tünetek ne mutatkozzanak, betömte fülét gyapottal, papucsban, vastag szőnyegeken járt és minden zajt került. Idegessége azonban oly magas fokot ért el, hogy bársóny, selyem vagy gyapot érintésére beállott az ugynevezett tapintási félelem (delira de toucher).

és már e tárgyak pusztá említésére rohamok fogtak el. Betegsége alatt nem tudott egyebet enni mint levest, tésztát, burgonyát meg kenyeret. A húst még csak említeni sem volt szabad előtte. A különben is gyenge testalkatu fiatal ember egészen lesoványodott. Kétségbeesett szülei Grácza adták egy orvoshoz, ki villamos gyógyítás alá vette. A villamosság nem használt, de sőt még rosszabbította a betegséget. A hipnozist is meg akarták kísérelni, de ez ellen a fiatal beteg erőlesen tiltakozott. Az orvos minden rábeszélő képessége hasztalannak bizonyult. Végre egy segítették a dolgon, hogy egy más beteget altattak el előtte és mikor látta hogy az azonnal álomba merült, ő is ráállott a kísérletre. Dr. Forrenbacher suggerálta és midőn már delejes állapotban volt, azt beszélt neki, hogy ezentul teljesen egészséges, nincsenek ideges rohamai. Húst és más egyebet egészen bátran ehetik. Öt percz múlva e szavakkal kelt fel. Ébredjen fel, már egészséges! A fiatal ember felnyitotta szemét, hosszas lélekzetet vett és e szavakkal fordult az orvoshoz: „Ah mily könnyebültlen érzem magamat! Vidáman járt-kelt a szobában. kivette füléből a gyapottat és ezentul semmi zaj nem bántotta. Szintén újja született. Három nap múlva az intézet bálján már nagyon jól mulatott, tánczolt, evett és ivott és mint egy varázsütésre kigyógyult súlyos bajából.

— **Bibornoki kollégium.** A szent kollégiumban ez idő szerint kilencz hely van üresedésben. Az életben levő bibornokok közül nyolcz elérté, vagy meghaladta a nyolczvan esztendő kort. Tizennyolcz bibornok 70 és 80 év közt, huszonkettő a 60 és 70; tíz az 50 és 60, három pedig a 40 és 50-ik év közt van. A legidősebb bibornok Monsingnor Merte, a ki 85 esztendő, és 33 év óta tagja a szent kollégiumnak; a legfiatalabb Monsingnor di Rende, a ki 44 esztendő és 40 éves korában lett bibornok.

— **Orosz üzemek Romániában.** A szófia merényllettel szemben figyelmet kelt, hogy Mobele, az orosz titkos rendőrség egyik legfurangosabb tagja, egy idő óta Romániában tartózkodik. Mobele a telen Lutzki bolgár mérnök elfogatásában kiváló szerepet játszott s mostani romániai tartózkodása azon gyanut kelti, hogy Belsev meggyilkolásában is az ő keze működött közre. Még Bukarestben is megittkőzést kelt, hogy a kormány Mobele, ki pár hét óta Plojesztiben tartózkodik s különben is rovtól előlélt, ki nem utasítathatja.

— **Expedíció az északi sark felé.** Kopenhágából írják, hogy a Nansen-féle északi sarki expedíció június közepén indul el onnan. Az expedíció a Behring-szoroson át szándékozik az új szibériai szigetekhez jutni és reméli, hogy utját szeptemberben már a nyílt tengeren folytathatja észak felé. A hajón nyolcz ember lesz, öt évre elátva minden szükséges dologgal, ámbár dr. Nansen azt hiszi, hogy két év alatt megteheti az utat oda meg vissza. A kormány az expedíció céljaira 50,000 koronát adott. Gamel nagykereskedő körülbelül ugyanannyit. Arra az esetre, ha a hajó elsllyedne, sátrakat is visznek, hogy azokat a jégben felüthessék, visznek ezenkívül csolnakokat is. Nansen reméli, hogy az északi sarkon földet fedezhet föl. El van rá készülve, hogy 30—40 fok hidegben kell utaznia. Az északi sarkon csillagászati megfigyelésekre is berendezi magát az expedíció.

Színház.

Tegnapi a „Könyvtárnok”, Moser G. jóízű vígjátékát adták a színházban. A czim-szerében Foris István szerződött tag mutatta be magát. Egyfelől ezen körülmény, másfelől a darab jó hírneve igen szép közönséget vonzott a színházba, melynek képe mindvégig állandóan derült volt.

A darab különben is tele van ugynevezett „erdeti” alakokkal, melyek a művészek bő alkalmat nyújtanak ahoz, hogy tehetségének a vigabb felét érvényesítse s humorát teljes mértékben csillogtassa. Színészeink nem szalaszottak el ezt az alkalmat s mindnyájan igyekeztek szerepeiket — kitől a hogy telt — kiaknázni. A feszelen jó kedv és a tulbuzgóság néhol a művészi mérleget a tulzás felé billentette, de általában véve az előadást a sikerültebbek közzé kell soroznunk.

Szentgyörgyi szokás szerint nagy derűtlenség mellett játszta Macdonald heves temperamentum szerepét, míg Szathmáry Árpádot a Gibson gentlenaneskedő szabója hevítette jókedvének a forrpontjához. Szathmáry daczára, hogy sok találó vonással mutatta be a derék kecskét — itt ott a művészi discreto rovársára tulcsapott a kellő határokon s a mit egyik perczben épített, azt a másikkban már lerontotta.

Gerő Lina asszony nagy, Szerémy Gizzella meglehetősen sikerrel alakították a darab két pajkos, de szeretetreméltó alakját: Editet és Évát. De nem illeti kevesebb elismerés Iványf Jenő és Megyeri Dezső sem, a kiknek nyugodt és gondos játéka nagyban hozzájárult az est sikeréhez.

Főris István, mint már említők, Róbert, könyvtárnok szerepében mutatta be magát. Hálás egy szerep, de épen azért a színész mindig azon a lejtőn áll, a melyről önkénytelenül is a tulzás medrébe esnek. Forisnak

nehányszor megeszusott a lába, már azon a ponton állt, mikor rémült hadonázása és hangjának vékony skálája csaknem lerántotta a művészi magasláról, de valahogy ismét megkapaszkodott és ha nem is állt meg mindenütt ingadozás nélkül, de nem is esett el. Forisnak van komikus vénája és van színészi intelligenciája, a mi bizonyára még fejlődik és izmosodik. Hangja és kedélyesen gömbölyödő arca egyaránt alkalmassá teszik a komikus szerepkörre, melyet hisszük — hogy kevés gyakorlat és megszokás után, hivatással fog betölteni.

Dicsérettel kell felemlitenünk még a Láng Etel vén kisasszonyát és a Gál Gyula méltóságosan nyugodt játékát, amde a jelentéken szerep Woodford Patrik uracsnak meg kell sugnunk, hogy ott a hol mindenki leveszi a kalapját — neki sem szabad feltett sípkával sühogtatni a lovagló ostort. Kicsiség, de bántja a nézőt.

T. P.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt szombat április 4-én.

Bérlet 165. szám.

A BECSÜLET.

Szimű 3 felv

Kezdeté 7 órakor.

SORSOLÁS.

Az 1854-es osztrák állami sorsjegyek húzásánál, mint Bécsből táviratilag jelentik, a már kisorsolt következő sorszámok 267 309 311 434 481 500 565 579 584 717 810 861 902 1130 1148 1194 1300 1334 1409 1449 1522 1669 1678 1705 1707 1767 1768 1803 1839 1860 1980 2011 2076 2119 2194 2 09 2271 2352 2527 2533 2584 2678 2686 2928 2954 3383 5420 3609 3704 3769 3798 3915 3922 3962 3983 és 3996 közül nyertek: 100,000 frtot 3798 sorsz. 2 sz., 10000 frtot 3915 sorsz. 1 sz., a többi sorsjegyek, melyek a kihuzott 26 sorszatszám alá esnek, egyenkint 300 frtot nyertek p. pénzben.

A Bécs városi sorsjegyek húzásán, mint Bécsből táviratozzák, a 200,000 frtos főnyeremény 2573 sorszát 62 sz. a 20,000 forintos nyereményt 491 sorszát 78 sz. az 5000 forintosát 1740 sorszát 44 sz. nyerték meg. Kihuzták még a következő sorszátokat: 461 925 1007 1051 1352 1473 1881 2041 2082 2130.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Közigazgatási törvényjavaslat.

Bpest, ápril 3.

A képviselőház közigazgatási bizottságában ma folytatták a közigazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslat megvitatását a javaslatnak 12 szakaszaj.

Hosszabb vita fejlődött ki a főispáni lakások szakaszánál, miután Tisza István indítványozta, hogy a főispán ne köteleztessék székhelyén való lakásra.

Tisza Istvánnak ezt az indítványát azonban Szapáry Gyula gr. és Apponyi ellenző felszólalásai után elvetették.

Véres családi dráma a fővárosban.

Budapest, ápril 3.

Fölsinger budapesti vasesztérgályos, a ki örültségi rohamai miatt egy idő óta már megfigyelés alatt állott, ma hajnalban a feleségét és két fiát fejszéval agyonütötte.

A dühöngő esztérgályos azután maga ellen fordította a gyilkoló szereszmot s ön magán is súlyos sebet ejtett. Még életben van ugyan, azonban állapota rendkívül veszélyes.

Egyetemes köztársaság.

Páris, ápril 3.

A Belga demokrata egyesület a munkás kongresszus tiszteletére diszkomát rendezett.

A lakomán, melyen igen tömegesen jelentek meg, Refusient felhívta a küldötteket, hogy készítsék elő az universális respublikát.

Erre a németek korusban rázendítették a marseillest, a melyre a jelen voltak riadó tapsokkal feleltek.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptaladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Üzlethelyiség-váltostatás. Vildner János a „Nebáns virág”-hoz címzett vendéglőjét a Szentegyház-utczából a Páris-utca 6-ik számú saját házába helyezte át, hol naponta jó bor és jóízű ételek pontos kiszolgálásával a közönség rendelkezésére áll és kegyes pártfogását kéri.

Sz. 1092—1890. v.

352. (1—1)

Árverezési hirdetmény.

A városi kir. járásbírósnak mult évi szeptember hó 14-én kelt 9552. szám alatti végzése folytán a kolozsvári Kereskedelmi banknak Heinrich József elleni 550 frtos ügyében 1889. évi márczius hó 28-án lefoglalt és 627 frt 90 kr-ra becsült szobabeli butorok árverezésére határnapul 1891. évi április hó 6-án déli 10 óra tüzetik ki a fatérre, miről felek értesítettnek.

Kolozsavartt, 1891. évi márczius hó 1-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

JUTÁNYOS ÁRI

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség szives tudomására juttatni, hogy 30 év óta fenálló Weisz Lázár cég alatt ismert

szobafestő- és mázoló üzletemet

ujabban fészerezve

WEISZ LÁZÁR és KISS JÁNOS

cég alatt fogjuk folytatni.

Üzletünk a legújabb divatu mintákkal van ellátva és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy minden szakmánkba vágó szobafestő és mázoló munkákat, a mai kor kívánalmainak mindenben megfelelőleg elkészíthetünk.

Főtörékvésünk oda fog irányulni, hogy jutányos ár és pontos szolgálat mellett a n. é. közönség pártfogását és meglegedését kiérdemeljünk.

Alázatos tisztelettel

315. (3 3) **WEISZ LÁZÁR és KISS JÁNOS,**
szobafestők és mázolók Kolozsavartt, Tivoli utca 2. sz.
belmagyar utoza Andráshofszky ház.

ÓVÁSUL! Kérjük a t. közönség, hogy Weisz Lázár-féle társas névjegyeket vagy számlákat csak Kiss János cég társ neve mellett sziveskedjék elfogadni. Másképpen kiállított számlákat részünkről érvényteleneknek nyilvánítnak.

50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplő és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatálanságokat eltávolító jóallás mellett a

SPITZER-féle**szeplő és májfolt elleni arczenőcs és Salvator-Szappan.**

Valódi minőségben egyedül csak a 115 év óta fennálló

DIENES J. C-FÉLE SALVATOR-GYÓGYSZERTÁRBAN, ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely Spitzer kenőcs 35 kr. — 1 darab Salvator-Szappan 50 kr.

Hatása előmozdittatik a Spitzer-féle salakos mosdóvíz használata által. 1 üveg ára 50 kr.

Ajánlom makacsabb bőrtisztatálanságoknál a „Mille arczenőcs“-öt, 1 tégely 60 kr. Kétféle Lyoni rizspor, 1 doboz 1 frt, kis doboz 50 kr.

Figyelmeztetés! Készítményeimet kettős hatásuk miatt, különösen ujabbi időben sokan utánozzák; kérek tehát a t. cz. közönség csakis Dienes-féle Eszéki arczenőcs és szappant kérni és elfogadni.

Postai megrendelések utánvétel mellett azonnal pontosan eszközölni.

335. (4—12)

Hatóságilag engedélyezett

TELJES VÉGELADÁS**GÁMENTZY JÁNOS**

CZÉGNÉL

9. (38—50)

FOTÉR, Gróf TELEKI-HÁZ.

Mintán üzletem néhány hó mulva teljesen feloszlik,

a Tavaszi és Nyári idényre

dús választéku divatkelme raktáromat
legolcsóbb szabott árak mellett

ELADOM.

Készletem tartalmaz: férfi és női fekete, színes és szürke gypju-kelméket, batist, satin, zefyr és tollet, sima és mintázott fekete és színes selyem-árakat, angol kamarnokat, terno-kat és mindenféle vásznakat; u. m. rumburgi, irlandi, hollandi házi fonat és gypotból; kitűnő minőségű asztalneműeket, chiffon minden szélességben; továbbá zsebkendők, miederek, csipkeneműek, szallagok, nap- és esőernyők, keztük, paplan és matrác

eddig elő nem fordult olcsó árakban.

Téli cikkek és maradékok potom áron adatnak el.

Kereskedők részére nagy hasznavehető pártiek.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyó számlájuk nálam rendezve nincs, mielőbb kifizetni sziveskedjenek

Közjegyzői helyettes

kerestetik

BÉKÉS-GYULÁRA.

Az állás azonnal elfoglalható.

A román nyelv tudása óhajtható volna.

Védel Károly,

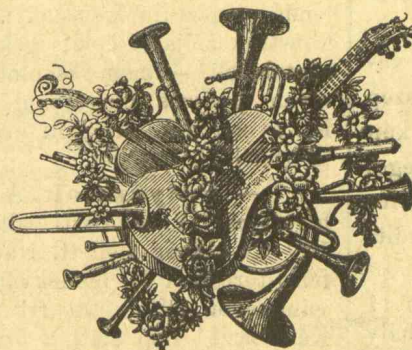
253. (1—2)

kir. közjegyző.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STERNBERG ÁRMEN

BUDAPEST, VII. KERESZT-UT, 36. SZ.

Saját készítményü mindennemű

vonós-, verős-, fa- és réz fuvóhangszerek

és azok kellékei és alkatrészei. (12—20)

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsavartt, belközép-utca 10. sz. alatt (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása.

Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.

Utaltványok kiállítás a külföldre bármely értékben.

Igérvények elárusítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzügyekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

Egész friss

vetemény-, virág- és gazdasági magvak;

továbbá

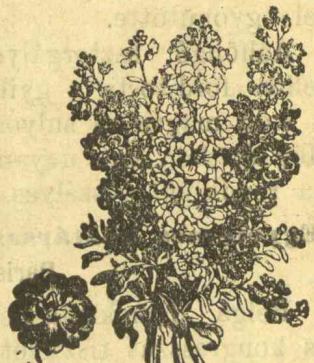
gazdasági gépek

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

TAUFFER FERENCZ UTÓDA

mag- és gépkereskedésében, Kolozsavartt, belközép-utca 6. szám.

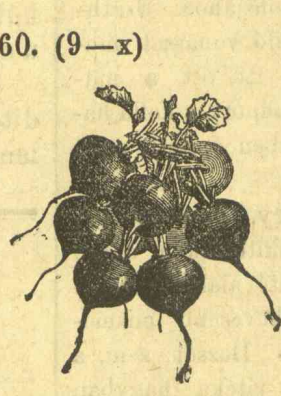
Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

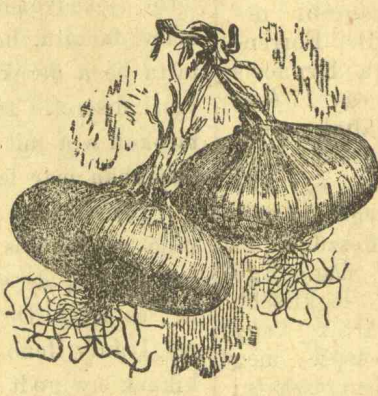
Nyári viola.

Korelabé.

Hónapos retek.

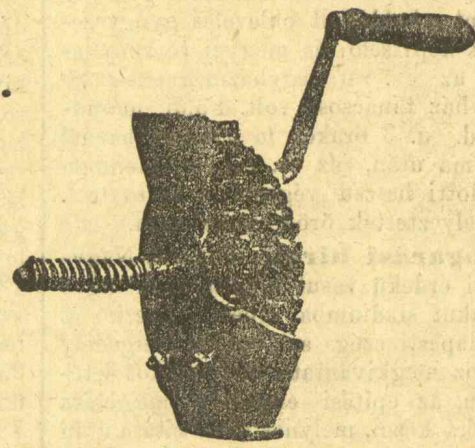
Hagyma.

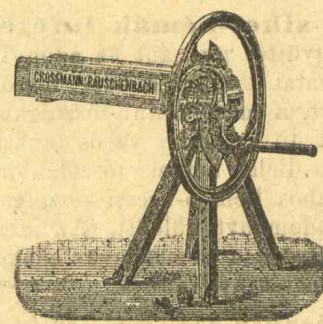
Portulacsa.

Császár viola.

Törökbuza fejtő, 1 db. 2 frt 20 kr.

Szecskavágó.